

Saksmappe til møte nr 3/2017 i Avlsrådet for sau

Tid: E-post utsendt: Torsdag 19. oktober 2017
Svarfrist på e-post: Fredag 20. oktober 2017 kl 12:00

Referat fra møte nr 3/2017 i Avlsrådet for sau

Tid: Fredag 20. oktober 2017
Sted: E-post

Deltakerliste

Navn	Fylke/org	Tilbakemelding
Sven Reiersen	Leder av Avlsrådet	x
Torill Undheim	Styret i NSG	x
Stein Bentstuen	Region Øst	x
Knut Sørbøl	Region Sør-Øst	x
Per Johan Lyse	Region Sør-Vest	x
Tore Atle Sørheim	Region Vest	x
Atle Moen	Region Midt	x
Frank Simensen	Region Nord	x
Finn Avdem	Nortura	x
Hilde Kalleklev Håland	KLF	x
Gunnar Klemetsdal	NMBU	

Saksbehandler: Avlssjef Thor Blichfeldt

Saksgangen:

- Saken ble sendt ut på e-post torsdag 19.oktober kl 15:30.
- Frist for tilbakemelding var satt til fredag 20. oktober kl 12:00.
- Ved fristens utløp hadde vi fått tilbakemelding fra 10 av Avlsrådets 11 medlemmer. Tatt i betraktning den svært korte fristen er dette kjempebra!
- Alle som svarte sluttet seg til forslaget til vedtak i de utsendte sakspapirene.

23 Farskapstesting og feil farskap

23.1 Om farskapstesten

Vi har brukt 2 ulike gentester for å kontrollere farskap. Tabellen nedenfor viser forskjellen mellom dem.

Farskapspanel	Testpunkter	Teststyrke	«Feil far»	«Alternativ far»
Norsk	68	Middels	Snill test. Noen blir ikke avslørt	Usikker test. Forslaget <i>kan</i> fort være galt
New Zealand (NZ)	2300	Sterk	Streng test. Flere blir avslørt	Sikrere test. Tryggere forslag, men ikke 100 % sikkert

Norsk farskapspanel har vi brukt til og med seminværinntaket i høst. New Zealandsk farskapspanel er brukt på GS-prøvene som ble tatt i vår.

Hvis far er på norsk panel og sønnen på New Zealandsk panel, blir farskapstesten utført som om begge skulle være på norsk panel.

Seminværene fra 2016 og bakover er på norsk panel. Denne farskapstesten har vært snill og vi har vært veldig sikre før vi har gitt «Feil far» som svar.

Når vi konkluderer med at far må være feil, kan vi lete etter en mulig alternativ far blant værene som er på farskapspanelet. Vi er usikre når vi nå foreslår «Alternativ far» på grunnlag av det norske panelet, fordi flere værere enn virkelig far tilfeldigvis kan passe. Når vi får både far og sønn på NZ-panelet vil vi være tryggere på forslaget. Men er ikke den virkelige faren på panelet, så kan «systemet» foreslå værere som er genetisk ganske lik den virkelige faren, så vi må alltid sikre at forslaget er sannsynlig.

23.2 Farskapstesting av prøveværene fra 2016

I forbindelse med GS-prosjektet har vi tatt en farskapstest på alle prøveværene av 2016-årgangen som vi har fått prøve av. Resultatet av testinga er vist nedenfor.

	NKS		Spæl		Sum	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Farskapstestede prøveværer	1407	100 %	172	100 %	1579	100 %
Godkjent far	1276	90,7 %	158	91,9 %	1434	90,8 %
Feil far	131	9,3 %	14	8,1 %	145	9,2 %
Godkjent alternativ far	30		9		39	

Hovedkonklusjonen er: Ca 9 % av prøveværene har en annen far enn den som er oppgitt i Sauekontrollen. Jeg regnet med at det kunne være 5%, så jeg er både overrasket og skuffet over resultatet.

Ringene har «godkjent» vårt forslag til alternativ far på 39 av værene som fikk feil far i første runde. Her har vi endret far i Sauekontrollen og i væretabellen vår, slik at far nå er sannsynlig ved en farskapstest av disse værene.

Værer som får endret far får beregnet nye indekser ved neste indeksskjøring (neste tirsdag-torsdag).

Kårede værer 2016 som har fått ny far etter kåring, må få skrevet ut nytt kåringsbevis.

Det er mye arbeid knyttet til å lete fram alternativ far, få ringens tilbakemelding på vårt forslag og så til slutt endre i Sauekontrollen og væretabellen. Hvor stor innsats vi skal legge ned i dette arbeidet framover er under vurdering.

23.3 Feil i Sauekontrollen og NSGs værebase – hva gjør vi?

Vi har opp gjennom årene avslørt noen værer som har hatt feil far. Så langt har vi ikke gjort noe med farskapet, men latt den oppgitte faren ligge i Sauekontrollen og i NSGs værebase.

Alternativet til å la oppgitt far ligge urørt, er å slette den slik at far blir ukjent. Dette er egentlig det korrekte å gjøre. Men det har en sideeffekt: O-indeksen vil gå ned.

En ukjent far går inn som et «basedyr» med en O-indeks rundt 80, og prøveværens startindeks vil være middelet av far og mor (Eksempel: far=80, mor=120, sønn=100).

Etter hvert som væren med ukjent far får inn opplysninger om egne avkom, betyr slektsbidraget i indeksene mindre, men det er fortsatt viktig når væren er 1,5 år gammel.

Sannsynligheten for at den biologiske faren har en O-indeks på 80, er liten. Skal vi sette far til ukjent bør vi samtidig lage det som heter «genetiske grupper». Vi beregner da gjennomsnittsindeksen for alle dyr i årgangen, og så kan vi legge inn at den ukjente faren er født for eksempel 1 år før sønnen.

«Genetiske grupper» krever utviklingsarbeid, og vi ønsker ikke å ta inn dette i indeksberegningene før vi er ferdige med årets indeksskjøringer (ferdig med H5).

Vedtak:

1. Værer som har fått konklusjonen «feil far» beholder oppgitt far ut 2017.
2. I januar/februar 2018 settes far til «ukjent» i Sauekontrollen og NSGs værebase.
3. Så snart dette er gjort, kjører avlsavdelingen en første indeksskjøring (2018-S0) med «genetiske grupper».
4. Fra og med 2018 vil konklusjonen «Feil far» omgående føre til sletting av far i Sauekontrollen og NSGs værebase.
5. Finner vi en sannsynlig far fra farskapspanelet, legger vi inn denne hvis ringen aktivt bekrefter forslaget.

23.4 Hva gjør vi med væren som har fått påvist feil far?

Ringene venter på Avlsrådets konklusjon for over 100 prøveværer født 2016, og for noen eldre værere.

Vedtak:

- En avkomsgransket vær som gjennom farskapstesten har fått konklusjonen «feil far», skal ikke brukes mer i væreringen/væreholdslaget.
- Væren kan selges til en bruksbesetning under følgende forutsetninger
 - Kjøper informeres om at far er ukjent og at beregnet O-indeks kan være for høy
 - Ringen gir et skikkelig prisavslag. Anbefalt pris: kr 3000,-

23.5 Hva gjør vi med avkom etter væren som har fått påvist feil far?

Vi har kåret værlam i 2017 der vi vet at farfar/morfar er feil. Noen av dem går inn i ring, og noen går til salg. Medlemmene i ringen er også i ferd med å sette på sauelam der vi vet at farfar/morfar er feil.

Vi har også noen eldre værer (2016 og bakover) der det er kjent at farfar er feil.

Vedtak:

- Søyer og værer som har en far som har ukjent far (altså ukjent farfar til lammet) disponeres fritt. Ringen avgjør om gode kårede lam og granska værer skal brukes videre i avlen i ringen.
- Ringmedlemmer og kjøpere av kårede værlam informeres om at farfar er ukjent.

24 Obligatorisk gentesting for ringværene 2017/18 (NKS og spæl)

Vi planlegger å genteste alle avlsværene som brukes høsten 2018 i NKS- og spælringene. Tidsplanen er ikke endelig, men vi regner med å sende ut GS-merker fra 1. november. Prøvene må være mottatt hos Biobank seinest 31. januar, og så vil svaret på testene foreligge i første halvdel av mars 2018.

Værer som allerede er gentestet med GS-merke, gentestes ikke om igjen.

De aller fleste av ringene deltok i gentestingen i vår, men det var noen som av ulike årsaker ikke deltok. Ettersom vi ikke gir noen kompensasjon for værer som må slaktes på grunn av funn av uønskede genvarianter/mutasjoner, kommer ringene som ikke deltok i testing økonomisk gunstigere ut enn de som deltok. Dette er ikke slik det bør være.

Det beste hadde vært å gi økonomisk stimulans til de som tar prøver, men det har vi ikke råd til. Vi bør derfor innføre «straff» for de som ikke deltar. Mitt forslag er å kutte helt ut avkomsgranskingstilskuddet til værer som ikke har fått innsendt et GS-merke slik at væren kan bli gentestet.

Vedtak:

- For NKS- og spælringene er det obligatorisk å genteste med GS-merke alle ringens aktive værer i paringssesongen 2017/18.
 - Værer som ble gentestet våren 2017 med bruk av GS-merke, og der alle testene ga resultat på alle mutasjonene, testes ikke om igjen.
 - Værer som ble gentestet våren 2017 med bruk av GS-merke, og der en eller flere av gentestene ikke ga resultat, testes om igjen.
- Prøveværer født 2017 som ikke har en innsendt GS-prøve, får ikke granskingstilskudd.